

Mats Hjelm, Who the Fool. Foto: Claes Herrlander

KONST

Mats Hjelm visar filmdagbok från ebolans Liberia

2:35 min [+](#) [Min sida](#) [↗](#) [Dela](#)

Publicerat måndag 26 oktober 2015 kl 16.01

Konstnären och filmaren Mats Hjelm hör till våra internationellt mest uppmärksammade videoinstallatörer, med utställningar både på Venedigbiennalen och Moderna Museet. Mats Hjelm ägnar sig åt mångbottnade skildringar av vår politiska historia genom egna reportagefilmer och djupborrande i filmarkiv. Just nu visas hans utställning "Who the fool" på Konstnärshuset i Stockholm, med huvudverket "Liberian Time" som behandlar den hastigt uppblussande Ebola-epidemin i Liberia och dess konsekvenser.

Who the Fool, ja vem är narren i den här dödsdansen? Mats Hjelm har lånat citatet från en medeltida dikt i digerdödens Tyskland, där alla sorter, furstar som vasaller, rika som fattiga,

dumma som kloka, sveptes med i den fatala epidemi som tog kål på uppemot hälften av alla europeer.

I trappan upp mot utställningen ser vi foton av en monumental betongruin i storslaget modernistiska elipsformer. Det är Ducor Palace Hotel, huvudstaden Monrovias flottaste lyxhotell som fått förfalla sedan det stängdes 1989, då militärkupp och inbördeskrig störtade det liberianska samhället i fördärvet och inledde en lång nedgångsperiod. Och som om inte landets bräcklighet vore nog, utbryter i vår tid en ebolaepidemi, till råga på allt.

Ändå är det nåt i grunden hoppigivande att följa det filmreportage som visas på ena sidan av den sfäriska filmduk som delar utställningssalen i två halvror. När Mats Hjelm återvände till Sverige efter att ha filmat i Liberia under epidemins utbrott, så lämnade han kvar en kamera hos den oförtröttlige socialarbetaren Preston Jackson, som helt enkelt åker runt i landet och intervjuar människor i dom eboladrabbade områdena, en videodagbok som han sedan skickar på minneskort till Sverige, och som slutligen anländer, rejält fördröjda efter flera veckor i karantän.

Och här ser man hur livet ändå fortsätter att pågå, hur människorna försöker leva vidare, så normalt och värdigt som möjligt i ett undantagstillstånd som fått dom att sluta röra vid varandra när dom hälsar och inte längre utföra traditionella begravningsritualer på grund av smittoriskerna. Men kvinnorna på marknaden måste ju ändå sälja sin fisk, och folk måste köpa fisken och äta den för att överleva, trots att det är genom vattnet som Ebolaviruset sprids, och dessutom får kvinnornas män inga jobb, eftersom ingen vågar anställa dom. Och ända ser livet på filmduken ungefär ut som vanligt, där det pågår bakom människorna som snällt svarar på Preston Jacksons frågor.

På andra sidan bildskärmen lurar sorgen, med förrädiskt vackert vatten ur olika vinklar, i hav och vattendrag, det lika välsignade och livgivande som virusspredande och dödsbringande element vi alla är beroende av.

Och här sitter jag på en karantänsäker stol, lyssnar på sorgsen sång och känner dom ständigt lika destruktiva och konstruktiva krafter som tvinnar sig om varandra därute.

Karsten Thurfjell

Kulturnytt

karsten.thurfjell@sr.se